

(op een scherm staat te lezen:)

ALLES IS GOED
ER IS GEEN REDEN TOT
ONGERUSTHEID OF PANIEK ...

dit stuk is opgedragen aan alle bewegingen ter wereld in
futuristische zin dan ...

1 het buurmeisje

(in een kamer.)

de schilder

Ik wil een schilderij maken. Ik wil schilderen. Het zit me in het bloed. Schilderen. Zit me in het bloed.

de vriend/vrouw

Wat wil je schilderen, als ik vragen mag.

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Wat.

de schilder

Wat, wat?

de vriend/vrouw

Wat er moet op staan. Watje gaat schilderen. Het onderwerp. Er moet toch een onderwerp zijn. Iets watje wil schilderen. Er staat iets op een schilderij. Het gaat ergens over. Het vertelt iets. Neem nu een nature morte.

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Een stilleven. Of een vergezicht. Een landschap. Of een portret. Of een zelfportret. Of een familieportret. Zeg toch iets.

de schilder

Eeuh. Het is zoiets als een droom. Jaja. Dat is het. Ik wacht erop terwijl ik slaap. Ik zal het eerst dromen en dan slapen. Eeuh. Schilderen.

de vriend/vrouw

Abstrakt!

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Abstrakt. Als het nergens over gaat. Kleuren, lijnen en volumes. C'est tout.

de schilder

Ik begrijp het niet. Ik dacht dat je voor een schilderij enkel doek en penselen en verf nodig had.

de vriend/vrouw

Dat is naïef. Wat doe je met de inspiratie?

de schilder

Ik begrijp het niet.

de vrouw/vriend

Je begrijpt het niet.

de schilder

Nee.

de vriend/vrouw

Bij wijze van spreken. Ik bedoel, bedoeld?

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Je bedoelt: ik begrijp het niet, bedoeld? Het onbegrip als thema. Een constatering van het feit dat niemand ooit iemand begrijpt?

de schilder

Wat?

de vriend/vrouw

Daar heb je het al. Pats!

de schilder

Ik begrijp niet wat je zegt. Gewoon, niets begrijp ik ervan.

de vrouw/vriend

Ben ja al bij een psychiater geweest?

de schilder

Wat?

de vriend/vrouw

Die leggen dromen uit. Lossen ze op. Als een kruiswoordpuzzel. Je hebt twee scholen. De ene zegt: dromen is bedrog. En de andere. Zegt. Dat. Enfin, het tegengestelde, geloof ik.

(hij schrijft iets op.)

Hm. Anders word je gek, als je er niet achter komt.

de schilder

Waarachter?

de vrouw/vriend

Er achter. Wat erachter zit.

de schilder

Er zit niets achter.

de vriend/vrouw
Zie je.

de schilder
Wat?

de vrouw/vriend
Dat er iets achter zit. Je bent argwanend, achterdochtig zou ik bijna zeggen. In het defensief gedrongen. Volgens mij moet je laten onderzoeken.

de schilder
Waar?

de vriend/vrouw
Wat?

de schilder
Waar ik me moet laten onderzoeken.

de vrouw/vriend
In je hoofd.

de schilder
Er mankeert niets aan mijn hoofd.

de vriend/vrouw
Ben je boos?

de schilder
Ik zou niet weten waarom.

de vrouw/vriend

Wat?

de schilder

Waarom. Ik zou niet weten waarom.

de vriend/vrouw

Wat waarom.

de schilder

Waarom ik boos zou zijn.

de vrouw/vriend

Schiet je niets te binnen. Denk eens even na. Misschien van vroeger.

de schilder

Nee. Het gaat niet.

de vriend /vrouw

Wil je iets drinken?

de schilder

Een whiscoca-cola.

de vrouw/vriend

Ja.

(ze drinken allebei.)

de vriend/vrouw

Ik heb eens een interessante theorie gelezen. Over de vier oerkrachten. De eerste twee ken ik niet meer. Dan was er de zwakke kracht en de sterke kracht. En alle kleinste deeltjes worden gelijk als ze genoeg energie krijgen. Begrijp je. Zo zou je de 'big bang' kunnen reconstrueren! Dan worden we een zwart gat.

(de schilder heeft zich verslikt.)

de schilder

Wat zeg je?

de vrouw/vriend

Een zwart gat. In het heelal, zie je?

schilder

Ik hou niet van obsceniteiten. Zeker niet in het heelal.

de vriend/vrouw

In het heelal is alles mogelijk. En toegelaten. Het is als een put, waar je in valt.

de schilder

Als ik in een zwart gat zou vallen, dan zou ik roepen. Wild om me heen slaan en tieren.

(hij doet het.)

de vrouw/vriend

Het is hopeloos.

de schilder

Wat denk je van Gustaaf?

de vriend/vrouw

Wat?

de schilder

Of Alfons.

de vrouw/vriend

Alfons staat beter voor een artiest.

(het buurmeisje is binnengekomen, ze neemt een glas gele limonade.)

het buurmeisje

Ik heb altijd Henriëtta willen noemen.

de schilder

Heten.

het buurmeisje

Willen heten.

de vriend/vrouw

Hoe?

het buurmeisje

Henriëtta. Dat is een schone naam.

de schilder

Mooie.

het buurmeisje

Een mooie naam. Henriëtta.

de vrouw/vriend

Kun je niet beter praten. Je spreekt slecht.

het buurmeisje

Om hem bezig te houden. Als hij alleen is. Dan doet hij iets. Limonade smaakt beter dan spa.

de vriend/vrouw

Het is zoeter.

het buurmeisje

Het is lekkerder.

de schilder

Ja.

het buurmeisje

Wat doen jullie?

de schilder

Niets. Ik wil een schilderij maken, **de vrouw/vriend**
We praten. We discussiëren. Interessant.

het buurmeisje

Interessant.

de vriend/vrouw

Interessant.

de schilder

Wat kom jij doen?

het buurmeisje

Niets. Ik spring binnen.

de vrouw/vriend

Oho!

het buurmeisje

Oho! Oho!

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Mag ik straks het liedje komen opzetten. Ik heb een bandje gemaakt. Dat is makkelijker.

de vriend/vrouw

Straks! Oho!

het buurmeisje

Oho! Oho! Ciao.

de vrouw/vriend

Ciao?

de schilder

Ciao. Als je jaloers bent, lijkt je gezicht een beetje op een uitgeperste citroen.

de vriend/vrouw

Pardon?

de schilder

Een gezonde vrucht anders.

de vrouw/vriend

Ik ben niet jaloers.

de schilder

Veel vitamine C. Heel gezond. En een prachtige kleur. Citroengeel. Die zetel is citroengeel. Waar je in zit. Precies citroengeel. Helemaal citroengeel.

de vriend/vrouw

Waarom zou ik jaloers zijn?

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Jaloers.

de schilder

Jaloers? Op wie?

de vriend/vrouw

Wat wie.

de schilder

Op wie je jaloers bent.

de vrouw/vriend

Op niemand.

de schilder

Pardon.

de vriend/vrouw

Ik weet het. Nu weet ik het. Zeker. Ik weet het. Er is geen twijfel aan. Zo zeker weet ik het. Zeg niets. Absoluut zeker. Ik weet het.

de schilder

Ben je ziek? Een plotse aanval van iets. Misschien gaat het voorbij. Of moet ik een dokter

roepen?.

de vrouw/vriend

De laatste dokter hier is maanden geleden naar de ontwikkelingslanden vertrokken. Geen ijsblokjes. Laat me met rust. Ik heb niets nodig. Over het schilderen, bedoel ik. Ik weet nu waarom je persé een schilderij wil maken.

de schilder

Persé. Wat is persé?

de vriend/vrouw

Persé komma bw punt komma zie bij kursiefjes per komma twee arabisch cijfer. Daar vinden we dan: uit elkaar geschreven kursiefjes per se komma kleine a rond haakje voortvloeiend uit het wezen van de persoon of zaak dubbel punt kursiefjes dat behoeft niet per se het geval te zijn kommapunt kleine b rond haakje stellig dubbel punt kursiefjes hij heeft het per se gedaan vierkante haakjes open het wordt vaak aaneengeschreven komma terecht ronde haakjes open maar niet kursiefjes aaneengeschreven persé met accent aigu uitroepeteken ronde haakjes dicht daar het geheel bw punt geworden is kommapunt de wdl punt heeft het echter niet vierkante haakjes dicht kommapunt. Ik heb een goed geheugen. Visueel.

de schilder

Ja. Visueel.

de vrouw/vriend

Soms is accuratesse met twee cees op zijn plaats. Op haar plaats.

de schilder

Wat?

de vriend/vrouw

Maar wat ik zeggen wilde. Over het schilderen. Het is een drang. Een innerlijke drang. Dat is zo bij alle kunst. Kunst bestaat niet zonder drang. Daar zijn voorbeelden van. En niet de minste.

de schilder

Welke voorbeelden?

de vrouw/vriend

Ahem. Even kijken. Van Gogh.

de schilder

Die ken ik niet. Ik ga nooit naar musea. Daar word ik misselijk van.

de vriend/vrouw

Schilderde altijd bloemen. En kamers. Ruwe penseelstreek. Verf met de duimen aangebracht.

Vazen, bloemen en zichzelf. Liefst met een blauw pak aan en een hoed in stro. Ook velden en stormachtige luchten. De zee. Sneed zichzelf een oor af.

de schilder

Wat?

de vrouw/vriend

Een oor. Sneed zichzelf een oor af.

de schilder

Waarom?

de vriend/vrouw

Om op te sturen.

de schilder

Hoe. Wat.

de vrouw/vriend

Sneed zichzelf een oor af, stopte het in een envelop en deed het op de post. Nooit geretourneerd.

de schilder

In een envelop.

de vriend/vrouw

Dat bedoel ik met drang. Een idee fixe moet het zijn. Kunst zonder idee fixe is ondenkbaar.

de schilder

Ja. Jazeker.

de vrouw/vriend

En?

de schilder

Ik voel niets.

de vriend/vrouw

Je bent je er niet van bewust. Dat kan. Dat moet. Dat zal het zijn.

de schilder

Ja.

de vrouw/vriend

Ik wil je niets opdringen.

de schilder

Nee.

de vriend/vrouw

Maar als je nu eens over een onderwerp nadacht. Het mag ook een voorwerp zijn. Om het even wat. Om het even wat. Begrijp je?

de schilder

Nee.

de vrouw/vriend

Om het even wat. En je begint te schilderen. Of tekenen. Of akwalleren. Of steendrukken. Lithografie. Of je maakt een modelstudie. Of een voorstudie. Of een voorstudie van een modelstudie.

de schilder

Dat gaat niet. Ik kan niet.

de vriend/vrouw

Waarom. Waarom niet?

de schilder

Ik heb geen penselen.

de vrouw/vriend

Aha.

de schilder

Ik wacht. Tot er iets komt. En dan doe ik het. Ik heb een doel in het leven. Daar leef ik naartoe. Ik wacht. En dan doe ik het.

de vriend/vrouw

Je zou toch ook langzaam kunnen beginnen. Een paar schetsen maken. Iets doen. Rome is niet in een dag gebouwd.

de schilder

Wat heeft dat ermee te maken.

de vrouw/vriend

Goed. Ik zal het je uitleggen. Het pointillisme is ook puntje per puntje ontdekt. En Picasso dan? Eerst de blauwe periode, dan de roze. Of was het omgekeerd. Het doet er niet toe. Noem maar op. Ga maar door. De hele kunstgeschiedenis bulkt van de evoluties, van de ontwikkelingen. Alleen was er een eerste stap. Terwijl jij hier in die zetel je tijd verdoet. Met gapen.

de schilder

Ik heb niet gegaapt. Ik gaap helemaal niet.

de vriend/vrouw

Je gaapt wel. De hele dag door zit je te gapen. Denk je dat het leven zo

voorstel? Ontwikkeling, evolutie, revolutie. Daar gaat het om in de kunst.

de schilder

Je hoeft niet zo te roepen.

de vrouw/vriend

En breng me niet van mijn propos. Ik probeer je iets duidelijk te maken en jij brengt me van mijn propos. Je zou een beetje respect kunnen hebben. Een beetje intellectuele feeling.

de schilder

Wat? Intellectuele wat?

de vriend/vrouw

Intellectuele feeling. En hou je niet van de domme.

de schilder

Ik doe mijn best.

de vrouw/vriend

Als je nu ...

de schilder

Je zou eens ...

de vriend/vrouw

Doe maar.

de schilder

Nee. Zeg maar.

de vrouw/vriend

Zeg jij maar.

de schilder

Je zou een boek kunnen schrijven. Over kunst. Interessant.

de vriend/vrouw

De meeste boeken gaan de kast in zonder gelezen te worden.

de schilder

Precies. Enfin. Nee.

de vrouw/vriend

Waarom zou ik dan een boek schrijven? Misschien als je dood bent. Over jou. Met afbeeldingen in vier kleuren en heel duur.

de schilder

Ik wil met alle kleuren schilderen.

de vriend/vrouw

Aha!

de schilder

Eens het zover komt. Later. Maar zeker voor ik doodga.

de vrouw/vriend

Hopeloos, François. Hopeloos.

de schilder

Daarstraks zei je: Alfons. En ik wil eigenlijk Gustaaf heten

de vriend/vrouw

François dus. Als je nu eens begon met een simpel en banaal voorwerp. Gewoon aftekenen. Naar het leven. Daar heb je toch enkel een potlood en een papier voor nodig.

de schilder

Mag het met een bic.

de vrouw/vriend

Modem en chic! Dat rijmt. Met om het even wat. Je tekent om het even wat met om het even wat op om het even wat. Maar je bent bezig. Dat is het belangrijkste. Magritte heeft geschiedenis gemaakt met een pijp! Een simpele, banale, gekromde pijp.

de schilder

Ik heb geen pijp. En als ik er een had zou ik ze nog niet willen schilderen. Een simpele, banale, gekromde pijp. Het zegt me niets. En het ruikt niet lekker. Roken is trouwens ongezond.

de vriend/vrouw

Daar gaat het toch helemaal niet over. Ik wil je toch helemaal niet verplichten om een simpele, banale, gekromde pijp te tekenen. Of wat voor pijp dan ook. Mij is aan een pijp ook niets gelegen.

de schilder

Waar heb je het dan over. Telkens weer breng je me in de war. En dan zou je willen dat ik begin te werken. Als ik iets zou willen schilderen of tekenen of aralekweren, alekwere, akwalle, akwarelleren enfin ...

de vrouw/vriend

Enfin wat?

de schilder

Hoe wat?

de vriend/vrouw

Wat wilde je zeggen?

de schilder

Wanneer?

de vrouw/vriend

Daarnet. Net voor je begon te stotteren.

de schilder

Dat weet ik niet meer. Maar een pijp zeker niet

de vriend/vrouw

Het gaat toch maar om het voorbeeld. Je schildert een pijp en je zet eronder 'dit is geen pijp'. Wereldberoemd. Tot het einde van zijn dagen een groot schilder gebleven.

de schilder

Met 'dit is geen pijp'.

de vrouw/vriend

Met 'dit is geen pijp'.

de schilder

Ongelooflijk.

de vriend/vrouw

Toch is het zo.

de schilder

Nee?

de vrouw/vriend

Jawel.

de schilder

En het was een pijp?

de vriend/vrouw

Het was niet 'zomaar' een pijp.

de schilder

En daarnet zei je van wel. Een simpele, banale, gekromde pijp. Dat heb je gezegd. Excuus. Dat heb je gezegd.

de vrouw/vriend

Jawel. Maar door het onderschrift was de pijp DE PIJP geworden. In hoofdletters. Begrijp je? Of beter nog NIET DE PIJP, ook in hoofdletters. Het had niets meer te maken met DE PIJP AN SICH. Ze kreeg een extra dimensie. Ze werd groter. Ze groeide en ze werd metafysisch. De pijp was NIET DE PIJP geworden.

de schilder

Aha.

de vriend/vrouw

Dat is namelijk de grote vraag als je wil schilderen.

de schilder

Aha.

de vrouw/vriend

En zeg niet altijd 'aha'. Dat is irritant.

de schilder

Aha. Pardon.

de vriend/vrouw

De grote vraag — dus — is: schilder ik naar de natuur of niet. Dat is de grote vraag.

de schilder

Dat wil ik niet.

de vrouw/vriend

Wat wil je niet. Wat wil je nu weer niet?

de schilder

Je moet niet boos worden.

de vriend/vrouw

Wat wil je niet?

de schilder

Naar de natuur schilderen. Dat wil ik niet.

de vrouw/vriend

En waarom niet?

de schilder

Omdat ik de natuur haat.

de vriend/vrouw

En dat vertel je me nu.

de schilder

Ik dacht dat het je niet zou interesseren.

de vrouw/vriend

Het interesseert me ook niet.

de schilder

Waarom vraagje het dan.

de vriend/vrouw

Omdat het me wel interesseert of je schildert of niet. Waarom haat je de natuur? Is daar een reden voor. Dat gaat toch niet op. Dat is het domste, wat ik ooit heb gehoord.

de schilder

Toe maar!

de vrouw/vriend

Hoe kun je nu de natuur haten.

de schilder

Dat is zo gekomen.

de vriend/vrouw

Leg het dan uit. Verwoord, verklaar, verduidelijk.

de schilder

Het is begonnen toen bij een pik-nik een groengele spin met lange poten over mijn boterham met banaan kroop. Daarvoor was ik bij het kersenplukken al languit in een hondedrol gevallen en iets later in een beekje. Om nog te zwijgen van de hooiwagen die op mijn trui zat toen ik de kelder had schoongemaakt. Aha!

de vrouw/vriend

Aha.

de schilder

En dan heb ik me de bedenking gemaakt, dat elke keer als je in het gras gaat zitten, die vierkante twintig centimeter onder je zitvlak in de diepte uitgegraven een onbehoorlijke hoeveelheid insecten, maden en kevertjes zou opleveren. Een onbehoorlijke hoeveelheid. En dan reken ik de voeten nog niet mee. Laat staan dat je je languit in het gras zou uitstrekken. Of op je buik gaan liggen.

de vriend/vrouw

Dat verandert toch niets aan de oppervlakte.

de schilder

Maar je wordt wel direkter met het ongedierte gekonfronteerd. Met je neus erop. Letterlijk en figuurlijk. Ik huiver ervan. Ik huiver! Onder de grond alleen al. En als je verder gaat. Wat elk grassprietje aan viezigheid kan verbergen. Elk takje. Elk blad, elke knop aan elk takje van elke struik. En van elke boom. De stammen van de bomen. Tel maar op. Gewoon, in om het even welke tuin, elk willekeurig buitenzicht. De lucht zit vol bacteriën en microben. De vogels en de grotere dieren reken ik nog niet eens mee. En die op zich zijn dan weer dragers van kleinere diertjes. Heel kleine diertjes, die je bijna niet ziet. Luizen, vlooiën, noem maar op. Noem maar op. En jij zou willen dat ik naar de natuur schilder. Ik denk er niet aan. Geen

moment. Hoor je, geen ogenblik. Sadist, beul. Moordenaar.

(het buurmeisje komt binnen met een tasje.)

het buurmeisje

Bonsoir. Wat doen jullie?

de schilder

Niets. Niets. We diskussiëren.

het buurmeisje

Weetje waar de 'pink panther' vandaan komt.

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Het is een grap. De 'pink panther'.

de schilder

Waar hij vandaan komt? Nee.

het buurmeisje

Het is een grap. Van pedam.

de schilder

Nooit van gehoord. Ik heb nog een atlas. Ik zal het opzoeken.

het buurmeisje

Pedam pedam — pedam — pedam pedam pedam pedam pedaaaaam pepedam. Ik doe de hele tijd beestjes dood. Insekten. Spinnen, muggen, grote vliegen, kleine vliegen en af en toe een wesp of een bij. Maar die zijn gevaarlijk. Of muizen. Ik heb daar allerlei truuk-jes voor. Ze lopen altijd langs de muur. En als je een spin mist, zit ze na tien minuten precies op dezelfde plaats te wachten. Pats!

de schilder

Wat zegje?

het buurmeisje

Pats! Dood, plat, vermorzeld.

de vrouw/vriend

Ik ga weg. Ik ga weg. Je kunt hier niet deugdelijk praten.

de schilder

Wat?

de vriend/vrouw

Dat je geen deugdelijk gesprek kunt hebben. Geen deugd aan een gesprek.

Geen gesprek dat deugd doet. Daar is het peil van de conversatie te laag voor. Gewoon te laag.

de schilder

Omdat jij je altijd zo opwindt over mijn doen en laten

de vrouw/vriend

Daar zullen we het op een andere keer over hebben, François.

het buurmeisje

François.

de schilder

Het is een grapje. Niets meer. Een oude geschiedenis.

het buurmeisje

Geschiedenis is altijd oud.

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Dat hebben we op school geleerd.

de schilder

Wat kom je doen?

het buurmeisje

Luisteren.

de schilder

Je moet er niet op letten. We maken veel ruzie. Over de kunst, zie je. Dat is een moeilijk onderwerp.

het buurmeisje

Naar het liedje luisteren. Als jullie staan te roepen kan ik het thuis ook horen. De muren zijn nogal dun. Daar moet ik niet voor buiten komen. Ik moet oefenen voor de wedstrijd van volgende week. Bij 'het vurige lijstertje'.

de schilder

Het vurige wat?

het buurmeisje

Lijstertje. Zo heet de zangvereniging.

de schilder

Lijstertje. Weet je wel zeker dat het lijstertje een zangvogeltje is?

het buurmeisje

Het kan me niet schelen.

de schilder

Het is belangrijk, vind ik.

het buurmeisje

Ik niet.

(ze gaat naar de radio/pick-up en zet het liedje op. heel luid. het is een nieuwe versie van 'zwei kleine italiener'. ze zingt fonetisch mee.)

de schilder

Weet je waar het over gaat?

het buurmeisje

Over Italië. Denk ik. Over Italië ? Ik ken de tekst niet. Ik versta geen Duits. Dat komt door altijd naar Tirol met vakantie te gaan. Mijn vader wilde altijd naar Tirol. Ik ken daar alle heuvels, bergen, meren en kabelbanen. Ik heb thuis nog negentwintig bergstokken met een insigne op. En elk jaar kreeg ik een leren broek. En later een dirndljurk. Met van die pofmouwtsjes en zilveren knopen. Het was heel vervelend. Kan je jodelen ?

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Ik wel. Het is gemakkelijk. Je zou het moeten proberen.

de schilder

Ik heb geen tijd. Ik moet schilderen.

het buurmeisje

Ik zou het je kunnen leren. Kijk. Jodelo-ietie. Nee. Het gaat niet. Ik ben vergeten hoe het moet. Spijtig.

de schilder

Wil je nog weten waar het liedje over gaat? Of interesseert het je niet?

het buurmeisje

Het interesseert me niet.

de schilder

Wat zeg je ?

het buurmeisje

Zeg maar. Toe, zeg maar.

de schilder

Over twee kleine Italianen, die naar Napoli willen. Elke avond kijken ze de express-trein na in het station. Ze willen naar Tina en Marina.

het buurmeisje

Ligt dat in Italië ?

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Tina en Marina.

de schilder

Nee. Napoli. Napels. Nooit van gehoord? Napels zien en dan sterven. Aan de Vesuvius.

het buurmeisje

Aan de Vesuvoli.

de schilder

Aan de Vesuvius. Napoli aan de Vesuvius. Het is een vuurspuwende berg vlak bij de stad. In de baai van Napels. Ik ben erop geweest.

het buurmeisje

En spuwde hij vuur?

de schilder

Dat is te gevaarlijk. Als hij spuwt mag je niet in de buurt komen. En als je erop staat, niet te dicht bij de rand. Er zijn al mensen in gevallen.

het buurmeisje

Dat moet erg zijn. Ik hoop dat ze konden zwemmen.

de schilder

Je verbrandt levend en je wordt opgeslokt.

het buurmeisje

Wat?

de schilder

Ze zijn niet te redden. Spijtig. Want ze hebben een mooie kleur. Grijs. Mooi grijs. Zoals in Pompeï. Daar kun je nog mensen zien liggen die duizend jaar geleden door de lava zijn overstromd. En dan terug opgegraven. Dat soort mensen zou ik willen schilderen. Misschien. Enfin, ik weet niet. Het is de kleur. Ik ben erg gevoelig voor kleur.

het buurmeisje

Zie je wel.

de schilder

Wat?

het buurmeisje

Je hebt geen hart. Moeder zei het al. Ik ben gewaarschuwd.

de schilder

Ik heb wel een hart.

het buurmeisje

Niet.

de schilder

Wel.

het buurmeisje

Niet. Niet. Niet. Aan jou tikt niets anders dan je polshorloge.

de schilder

Ik heb geen polshorloge.

het buurmeisje

Zie je wel. Zie je wel.

de schilder

Probeer nog eens met jodelen.

het buurmeisje

Ze is dood.

de schilder

Wie?

het buurmeisje

Moeder. Van een stoel gevallen in de keuken. Opeens. En het was die dag zo'n mooi weer.

de schilder

Zo zie je maar.

het buurmeisje

Ja.

de schilder

Ahem.

het buurmeisje

Wat heb je?

de schilder

Niets. De keel denk ik. Last van een Echte kriebel, denk ik.

het buurmeisje

Oho.

de schilder

Ahem. Ahem. Pardon.

(stilte.)

de schilder

Heb je als eens naakt geposeerd?

het buurmeisje

Wat?

de schilder

Geposeerd. Naakt. Voor een schilderij, bedoel ik. Ik zou een schilderij kunnen maken waar je zonder kleren opstaat. Volkomen onschuldig zonder kleren.

het buurmeisje

Zonder kleren is niet onschuldig. En zeker niet volkomen onschuldig.

de schilder

Heb je dat ook op school geleerd.

het buurmeisje

Nee. Dat weet ik zo.

de schilder

Het is een genre. In de schilderkunst. Dat heb ik in een tijdschrift gezien. Liggend naakt. Of zittend. Of staand. Of gewoon 'naakt'.

het buurmeisje

Dan moet ik mijn kleren uitdoen. Dat genre.

de schilder

Ja. Uit. Allemaal uit. Dat genre.

het buurmeisje

Allemaal. Alles.

de schilder

Jawel. En dan een tijdlang onbeweeglijk blijven staan.

het buurmeisje

Waarom ?

de schilder

Terwijl ik met je bezig ben. Enfin, terwijl ik je schilder.

het buurmeisje

Ik wil het niet.

de schilder

Waarom wil je niet. Het is een genre.

het buurmeisje

Omdat het vervelend is.

de schilder

Het is toch niet vervelend. Je begrijpt er niets van. Het is kunst, hoe kan het dan vervelend zijn ?

het buurmeisje

Het is kunst ?

de schilder

Natuurlijk. Kunst. Het heeft helemaal niets te maken met naakt voor iemand staan. Net als bij de dokter. Begrijp je, de dokter. Als je je voor hem uitkleedt, schaam je je toch ook niet?

het buurmeisje

Ik schaam me niet.

de schilder

Wat is er dan ?

het buurmeisje

Ik vind het flauw. En bij de dokter is geen kunst. Zoveel weet ik er wel van.

de schilder

Maar hier. Hier.

het buurmeisje

Wat 'hier', 'hier'?

de schilder

Hier wordt het kunst. Omdat ik er een schilderij van maak. Ik kijk naar je en ik maak er een schilderij van. Maar jij staat er niet op. Het is niet echt jij.

het buurmeisje

Waarom heb je mij dan nodig ?

de schilder

Als model. Om het model te zien.

het buurmeisje

Wil je mijn model zien

de schilder

Ik wil het schilderen.

het buurmeisje

Wil je het zien?

de schilder

Nee. Ja. Nee. Ja.

het buurmeisje

Ik heb vannacht gedroomd van een klein olifantje. Een klein olifantje met een lange slurf.

de schilder

Nu zou het donker moeten worden.

(het wordt donker.)

het buurmeisje

Oh!

de schilder

Ah!

het buurmeisje

Dat is te donker vind ik.

(wanneer het licht aangaat, zijn ze weg. de vriend/vrouw komt haastig de kamer in. hij kijkt rond. ziet niemand.)

de vriend/vrouw

Aha. Niets of niemand. Stilte. Alleen de radio.

(zij verlaat de kamer, op de radio eerst wat gekraak, dan stemmen.)

1. stem

Dames en heren. U hoort nu het nieuws.

2. stem

Binnenkort is het oorlog, dames en heren. Dat laat niet de minste twijfel. Het gewapend konflikt neemt in zoverre uitbreiding dat het een lust is om te horen en te zien. Onderhandelingen zijn volkomen uitgesloten. De strijdkrachten paraat en gewapend. Als het zover is, hoort u nog van ons.

1. stem
Of ook niet natuurlijk.

(een tussenspel, twee ‘mannen’ komen binnen, het zijn de schilder en de vrouw/vriend, duidelijk vermomd, ze dragen stofjassen, genre ‘inspiciënt in een grote schouwburg’, ze kijken schuw achterom in de richting van het doek, waarachter hoorbaar een enorme decorverandering bezig is. af en toe kreunt er iemand of valt een of ander voorwerp zwaar op de grond, er wordt gefloten en af en toe ‘ssst’ gefluisterd, de twee mannen dragen een klein olifantje mee. opgezet.)

1. inspiciënt

Is er iets gezegd?

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Weet jij waar ze het over hebben.

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Ik ook niet. Weet jij waar ze dat olifantje voor nodig hebben?

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Nee? ■

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Zeg jij altijd ‘nee’?

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Zie je wel. Jawel.

2. inspiciënt

Nee.

1. inspiciënt

Heb je al iets ingestudeerd voor het banket? Ze geven de eerste technicus een zilveren spijker.

2. inspiciënt

Nee.

1. inspicieënt

Jawel. Jawel. Het stond op het mededelingsbord.

(de 2. inspicieënt fluistert de 1. inspicieënt iets in het oor.)

1. inspicieënt

Aha. Mag niet zegje?

2. inspicieënt

Nee.

1. inspicieënt

Aha! Ik doe mijn buikspreek- en mijn tapdansnummer in een keer dit jaar. Van het vorige kerstbanket. In een keer. Ik dans en ik spreek buik. Spektakulair, denk ik. Veel beter in een keer. Zal ik je iets laten zien?

2. inspicieënt

(hij knikt heftig.)

Nee.

1. inspicieënt

Je hebt geknikt. Aha! Met 'nee' bedoel je dus 'ja'. Nee. Als je knikt, is 'nee' dan 'nee'?

2. inspicieënt

Nee.

1. inspicieënt

Aha! Je moet niet te nauw kijken. Ik moet nog veel oefenen. Wacht.

(hij kijkt achter het doek.)

1. inspicieënt

Wat een kabaal. Ik begrijp niet hoe ze het doen. Kijk. Wacht. Luister.

(hij geeft de ander de lijn van het olifantje, houdt een conférence die blijkbaar met een sprekende pop moet uitgevoerd worden.)

1. inspicieënt

Wat voor een lief meisje zie ik daar op de eerste rij zitten. Ga je mee Jaco, dan gaan we dat meisje halen. Komt u maar mevrouwetje. Dat varkentje zullen we wel eens wassen. Wat zeg je Jaco? Noem jij dat dametje een varkentje. Dat is zeer onbeleefd. Waarom? Begrijp je dat niet Jaco? Een meisje is toch geen varkentje, Jaco. Waarom niet, als je met

allebei door de modder zou willen rollen ...

(hij kijkt naar de 2. inspicieënt.)

Het staat nog niet helemaal op punt. Ik moet er nog aan werken. Misschien is de tekst ook wat te grof. Te grof?

2. inspicieënt
Nee.

1. inspicieënt
Ja?

2. inspicieënt
Nee.

1. inspicieënt
En dan komt het dansen. Eerst doe ik het zelf. Kijk.

(hij trekt zijn stofjas op en begint neuriënd te tapdansen.)

1. inspicieënt
Het moet eigenlijk met muziek. De kleine big band komt, van vorig jaar. Ik zal vragen of ze het nummer kennen. Anders moet ik het met een plaat doen.

(hij danst nog wat, zweet een beetje, hijgt.)

1. inspicieënt

En dan is het de beurt van Jaco. Kom Jaco. Dansen. Tsikedik-tsikedik.

(hij knielt op de grond en doet of hij met de pop danst.)

1. inspicieënt
Hop met de beentjes. Hop met de beentjes, Jaco. Tsikedik.

1. inspicieënt
Waarom staan we hier? Een tussenspel, denk ik. Wij zijn het tussenspel. T sikediktsikedik.

(er is enige deining achter het doek. dan roept een stem plots.)

de stem

Ze mogen het olifantje brengen. Waar blijven ze met het olifantje. Het olifantje, verdeksels.

(men hoort het buurmeisje.)

het buurmeisje

Verdraaid of deksels. Of deksels nog aan toe.

de stem

Het olifantje, deksels nog aan toe!

(de twee mannen zijn geschrokken bij het olifantje komen staan, ze luisteren bang.)

1. inspeciënt

(fluistert.)

Hij wil het olifantje hebben. Hij is boos.

2. inspeciënt

Nee.

1. inspeciënt

Ja.

(dan verschijnt, achter hen het buurmeisje, ze houdt het doek voor zich en heeft blijkbaar geen kleren aan.)

het buurmeisje

Joehoe. Jullie mogen het olifantje brengen. Alstublieft.

1. inspeciënt

Als u het zo lief vraagt, juffrouw.

het buurmeisje

Dank u wel.

(ze verdwijnt, mompelt nog iets van 'zo moetje die mensen aanpakken'.)

1. inspeciënt

Zo lief. En altijd vriendelijk. Toen ik figureerde in het 'voorspel in de hemel' was ze een engel. En de directeur god. Natuurlijk. Ik zou er zo mee trouwen. Jij?

2. inspeciënt

Nee.

1. inspeciënt

Neem het olifantje.

(nog een tussenspel.)

een blinde

Hallo. Is hier iemand? Is daar iemand? Niet. Wel? Hallo. O excuseer, meneer. Of mevrouw. Mevrouw of meneer. Ik kan niet zien, ziet u. Ik bedoel niet of u ziet of niet ziet, ziet u. Ik ben blind. En een blinde die tegen een andere blinde oploopt, dat moet al een duizendste toeval zijn. Behalve in een blindeninstituut, natuurlijk. Ziet u? Ik zal u niet lang lastig vallen. Het gaat om het volgende. Ik verkoop kalenders, ziet u. Mooie kalenders. Schilderkunstige kalenders. Ten bate van een goed doel, ziet u. Met de voet of de mond geschilderd door hele en halve gehandicapten. Ziet u? Ik verkoop ze ten bate van alles wat u maar kunt bedenken. De zure wouden in Duitsland, het Blindeninstituut, de honger in de wereld, de anti-rakettenliga, het kankeronderzoek, multiple sclerose, de verenigde AIDS-patiënten, u zoekt het maar uit. U koopt, ik zet er het gewenste stempeltje op, ziet u. Geen moeite, ik heb alles bij. Helemaal geen moeite. Hallo.

(de schilder in pyjama, hij neuriet.)

de schilder

Titedi — tidedi — tsim — tsim ... Hm. Juist. In het beste geval dan nog. Zoveel is duidelijk. Het is al dag en ik heb een identiteitskrisis.

de vrouw/vriend

Het spijt me nu wel. Het spijt me. Maar er komt een moment. Dan moet je kleur bekennen. Gewoon kleur bekennen, om bij de schilderkunst te blijven. Haha. Beginnen. Een begin maken en uitvoeren. Doen. Ik wil er niet over discussiëren maar het duurt te lang. Begrijp je. Het spijt me dat ik het je zeggen moet — uitgerekend ik — maar het duurt te lang. Uiteindelijk zou je gaan geloven, dat het enige doel wat je werkelijk voor ogen staat is: in die zetel zitten en nietsdoen. Nee je hoeft niet te antwoorden. Langzaam smeult de kunstenaar weg in de asse van zijn gedachten. Hum, waar heb ik dat nog gelezen. Hij schrompelt weg in twijfels, luiheid en morele verbijstering. Denk niet dat ik je de les wil lezen. Dat is niet zo. Helemaal niet. En ik wil je ook niet opzadelen met een moraal of een filosofie. In geen geval. Maar het gaat niet in de koude kleren zitten. Ik bedoel. Het nietsdoen gaat niet in de koude kleren zitten. Het eet je op, het holt je uit. Vanbinnen. Tot alleen een lege schil overblijft. Zie je. Een lege schil.

de schilder

Stop!

de vriend/vrouw

Wat?

de schilder

Nee. Wacht. Stop.

de vrouw/vriend

Nee wacht stop waarmee? Hoe? Wat?

Waar?

de schilder

Niet bewegen. Niet ademen. Zie je. Het is al voorbij.

de vriend/vrouw

Wat?

de schilder

Je gezicht. Ik dacht. Als je daar zo staat. Domweg staat en je bent iets aan het uitleggen. Die ogen. Die trekken. En dan je mond. Alles perfect. Ik wilde er meteen aan beginnen.

de vrouw/vriend

Waar wilde je aan beginnen ?

de schilder

Aan een tekening. Of aan een schilderij. Misschien wel aan een gouache of hoe het ook heet. Daar had ik dan over kunnen nadenken als jij niet zo dom was geweest je hele gelaatsuitdrukking te veranderen. Nu is het te laat. Natuurlijk. Spreekt vanzelf.

de vriend/vrouw

Ik wist helemaal niet wat je bedoelde. Dat is toch geen kwestie van domheid. Je zegt het alleen om beledigend te zijn. Jawel, je hoeft me niet te onderbreken. Beledigend.

de schilder

Een paar seconden, begrijp je. Als je je een gezicht een paar luttele seconden in dezelfde plooi had gehouden. Dan was het gelukt. De tijd om een foto te maken of zelfs maar een vluchtige schets. Dat je er geen paar luttele seconden voor over hebt om mij toe te laten een meesterwerk te beginnen. Maar goede raad ten over! Oho maar.

de vrouw/vriend

Ik kan het nog eens proberen.

de schilder

Niet nodig. Dank je wel. Bedankt. Voorbij is voorbij. Ik kan me daar

makkelijk bij neerleggen. De kunstgeschiedenis telt een meesterwerk

minder. Dank zij jou. Maar het leven gaat door.

de vrouw/vriend

Kun je niet proberen mijn gezicht te kneden. Het naar je hand te zetten. Tot het weer goed staat. Precies zoals je het wil. Of me beschrijven hoe ik eruit zag. **We** proberen het in een spiegel en je maakt meteen een foto.

de schilder

Nee. Ik heb geen inspiratie meer. Hoe noem je dat. ik voel niets meer. in mij is alleen leegte.

de vriend/vrouw

Het spijt me. Het spijt me werkelijk.

de schilder

Niets. Alleen leegte. Vanbinnen, ik ga me omkleden.

(hij gaat. draait zich nog even om.)

de schilder

Ik vergeef je.

de vrouw/vriend

Het spijt me. ik zeg toch dat het me spijt. Godnogaantoe.

(er is muziek, in het huisje eet het buurmeisje een appel, ze is duidelijk hoogzwanger.)

het buurmeisje

Alleen leegte. Vanbinnen, ik ga me omkleden. Hij speelt komedie, denk ik. Moeder zei altijd: de handen uit de mouwen steken. Dat is het belangrijkste. De hele dag is het 'ik wil een schilderij maken', 'ik wil een schilderij maken'. Het werkt zo langzamerhand op de zenuwen.

de vriend/vrouw

Het is een discussie. Niets meer. Dialektiek, begrijp je. Het tegenover elkaar stellen van twee stemmen, met als doel: de harmonie.

het buurmeisje

Ik begrijp nooit waar je het over hebt. Misschien omdat ik dom ben. Je denkt dat ik dom ben. Maar ik denk dat jij dom bent. En wat je zegt is vervelend. Altijd vervelend.

de vrouw/vriend

Natuurlijk. Met de jongere generaties is überhaupt geen dialoog meer aan te knopen.

het buurmeisje

Zie je. Überhaupt. Je zegt het zelf. Hoe vervelend het is. Ik versta er niets van. Überhaupt niets.

de vriend/vrouw

Goed. We zullen het simpel houden. Wat ben je aan het doen ?

het buurmeisje

Niets.

de vrouw/vriend

Eenvoudige behoeften. Eenvoudige bevredigingen.

het buurmeisje

Ahem.

de vriend/vrouw

Juist. Wie heeft daarvoor gezorgd?

het buurmeisje

Waarvoor?

de vrouw/vriend

Voor de buik. Voor je buik.

het buurmeisje

Hem.

de vriend/vrouw

Je hoeft er niet omheen te hoesten.

het buurmeisje

Ik hoest niet. Ik geef antwoord. Hem.

de vrouw/vriend

Je bedoelt: hij. Tegen mij hoef je niet zo raar te spreken. Ik trap daar niet in. Aan mij is het niet besteed, als je de moeder- martelares wil uithangen.

het buurmeisje

Ik hang niets uit. Ik kan er ook niet aan doen dat het zo uitpuilt. Het is misschien en tweeling.

de vriend/vrouw

Of een stuitbevalling. Gevaarlijk. En pijnlijk.

het buurmeisje

Een bemoedigend woord op zijn plaats doet wonderen.

de vrouw/vriend

Pardon.

het buurmeisje

Ik kon er niets aan doen. Niets persoonlijks, begrijp je. Ik wil hem niet van je afnemen. Je mag hem rustig houden.

de vriend/vrouw

We zijn niet getrouwd. We zijn helemaal niet getrouwd. We zijn vrije, breeddenkende mensen.

het buurmeisje

Ik ken veel vrije en breeddenkende mensen. Die maken de hele dag ruzie, net als jullie.

de vrouw/vriend

Je begrijpt er niets van. We maken geen ruzie. Het is een voortdurende dialoog over kunst. Over zijn kunst. Ik help hem daarbij.

het buurmeisje

Ja. Dat zal wel.

de vriend/vrouw

En hoe is dat dan zo gekomen als het niets persoonlijks was ?

het buurmeisje

Bij het dansen. Ik wilde hem leren dansen op het liedje en toen zijn we gevallen. Pardoes! Midden in de kamer. En iets te lang op de grond blijven liggen, misschien.

de vrouw/vriend

Vrijwel zeker, lijkt me.

het buurmeisje

En toen was het ineens gebeurd.

de vriend/vrouw

Ineens. In één keer, bedoel je ?

het buurmeisje

Het was donker. Ik kon niets zien.

de vrouw/vriend

Niet kwaad als creatieve inbreng. Hij zou beter schilderen.

het buurmeisje

Inbreng.

de vriend/vrouw

En je schaamt je niet?

het buurmeisje

Nee. Het is nog al gebeurd.

de vrouw/vriend

Zozo.

het buurmeisje.

Dikwijls. Ik dans nogal graag.

de vriend/vrouw

Aha.

het buurmeisje

En als je valt is het nog plezieriger. Je moet het zien als een kado, zei moeder altijd.

de vrouw/vriend

En moet je nu niet zitten breien ? Blauw of roze ?

het buurmeisje

Breien is ouderwets.

de vriend/vrouw

En wat vindt hij ervan. Trots ?

het buurmeisje

Ik weet niet. Het kan me niet schelen. Hij heeft er eigenlijk niets mee te maken. Ik zeg toch, het was niets persoonlijks.

de vrouw/vriend

Het moet toch opgevoed worden. Hoe wil je het nu grootbrengen zonder vader.

het buurmeisje

Het wordt niet groot, denk ik. Ik denk niet dat het groeit. Het blijft klein, dat is praktischer. Dan kan ik het overal mee naartoe nemen en heb ik er niet teveel last van. Ik hoop dat het geen lawaai maakt, anders zal ik het moeten weggeven. Of opsturen naar de warme landen. Dat kost maar een postzegel.

de vriend/vrouw

Dat is toch pure nonsens.

het buurmeisje

Ik heb het al gedaan. Dikwijls. Nooit meer iets van gehoord. Ze zijn waarschijnlijk missionaris geworden. Of dokter Schweitzer. Ze doen veel goeds bij de zwartjes. Nuttig werk. Ze delen nylonkousen en zilverpapier uit en genezen de zieken. Soms worden ze aangevallen door vijandige stammen. Ik droom ervan. En ook van olifantjes met lange slurfen.

de vrouw/vriend

Jaja. Juist. Dat weet ik al.

het buurmeisje

Ik wil pijnloos vallen.

de vriend/vrouw

Wat zeg je ?

het buurmeisje

Be. Bevallen. Sorry.

de vrouw/vriend

Daar kan ik je niet bij helpen.

het buurmeisje

Het is een kwestie van ademen. Juist ademen, dat is het belangrijkste. Met stootjes. Kijk, zo. Ik oefen elke dag. Het beweegt vanbinnen. Vanzelf. Het beweegt vanzelf.

de vriend/vrouw

Zolang het er maar niet uitvalt.

het buurmeisje

Over twee maanden.

de vrouw/vriend

Gezond eten en als het er is: geregeld knuffelen.

het buurmeisje

Knuppelen ?

de vriend/vrouw

KnuFFelen! Kinderen hebben een grote affektieve behoefte.

het buurmeisje

Worteltjes.

de vrouw/vriend

Wat zeg je ?

het buurmeisje

Ik eet veel worteltjes. Rauw. Dat is gezond. En goed voor de ogen.

de vriend/vrouw

Hoe weet je dat?

het buurmeisje

Ik heb nog nooit een konijn met een bril gezien. Ik ga weg. See you later...

(ze gaat maar botst tegen de terugkerende schilder op.)

de schilder

Hello. Hello.

het buurmeisje

Hello.

de vrouw/vriend

Ik ga weg. See you later.

de schilder

Wat?

de vriend/vrouw

Vraag haar maar.

de schilder

Wat.

het buurmeisje

Ik heb het op de radio gehoord. Ik denk dat het 'zie u leder' bedoelt.

de schilder

Betekent.

het buurmeisje

Leder betekent.

de schilder

Het is Engels.

het buurmeisje

Het is flauw. Flauw flauw. Flauw flauw flauw. Maal duizend. En laat me met rust. Ik wil niet met je dansen. Dat is niet plezierig.

de schilder

Vroeger vond je het plezierig.

het buurmeisje

Vroeger is vroeger en nu is nu.

de schilder

Je bent humeurig. Dat komt. Door. De. Zwangerschap ?

het buurmeisje

Dat komt omdat je niet gewassen bent.

de schilder

Ik ben wel gewassen. Absoluut. Absoluut gewassen!

het buurmeisje

Dan heb je een lijfgeur. Of je moet van after-shave veranderen.

de schilder

Zoiets heeft niemand me ooit gezegd.

het buurmeisje

Dat komt omdat je aldoor zelf loopt te zeuren. Over schilderen. Ik wil een schilderij maken. Ik wil een schilderij maken. De hele dag door. Dan heb je geen tijd om naar andere mensen te luisteren.

de schilder

Aha.

het buurmeisje

Aha.

de schilder

Is het niet te zwaar ?

het buurmeisje

Wat?

de schilder

Dat. Om dragen.

het buurmeisje

Het is niet zwaar. En het is niet van jou.

de schilder

Aha.

het buurmeisje

Aha.

de schilder

Hoezo bedoel ik.

het buurmeisje

Zozo. Ik ben op straat tegen iemand aangelopen. Het is van hem. Hij was hier vreemd en vroeg de weg. En dan is hij wat in het park gaan staan. Er was niet veel licht.

de schilder

In het park ?

het buurmeisje

Tussen de andere.

de schilder

Tussen de andere wat?

het buurmeisje

Bomen. Tussen de andere bomen. Hij was verkleed in kerstman. Boom.

de schilder

In kerstmanboom?

het buurmeisje

In kerstboom. Hij had sterke armen.

de schilder

Ik ken nog een grap. Weet je de voornaam van ET ?

het buurmeisje

Nee. En ik wil geen grappen meer horen.

de schilder

Toe. Zeg nu. De voornaam van ET.

het buurmeisje

Ik wil het niet horen.

(ze stopt vingers in haar oren.)

de schilder

De voornaam van ET is Jodelo.

het buurmeisje

Ik heb niets gehoord.

de schilder

Jodelo. De voornaam is Jodelo.

het buurmeisje

Wat is daar grappig aan ? Ik begrijp het niet.

de schilder

Jodelo. Er valt niets aan te begrijpen. Jodelo. Jodelo. Jodelo.

het buurmeisje

Jodelo. Jodelo. Jodelo. Ik denk dat je gek geworden bent.

de schilder

Zeg het vlug na elkaar. De voornaam en de achternaam vlug na elkaar.

het buurmeisje

Nee.

de schilder

Nu zou het donker moeten worden.

het buurmeisje

Nee.

de schilder

Jodelo-ietie !

(het buurmeisje Is verdwenen.)

de schilder

De moderne jeugd. Het is de nieuwe generatie. Er zit geen fut meer in. Geen greintje respect. Jodelo-ietie!

(hij gaat. de radio licht op. het gewone gekraak en gepiep, even is er muziek, dan volgt een mededeling.)

stem

Beste burgers en landgenoten. Tot u spreekt de president.
Jaja. De president. Rechtstreeks vanuit het presidentieel paleis. Hier is geen mens meer en mijn sekretaris is ook al zoek. Ik leef al veertien dagen in een koude kelderbunker. Maar dat is allemaal niet belangrijk.

(geritsel en geschuifel, papieren zijn blijkbaar zoek geraakt.)

Waar was ik. O ja. De regering vraagt mij. Of: draagt mij op, liever. De regering draagt mij op u volgende toespraak voor te lezen. Dat zal ik nu doen.

(gekuch, verschuiven van een stoel, iets valt op de grond.)

Nu dus. Hier volgt een toespraak. Dit is de toespraak. «Beste burgers en landgenoten. Dat heb ik al gezegd. Maar goed. In het kader van de afspraken met onze bondgenoten. De vrije wereld enzovoort. De bescherming van de beschaving enzoverder. Een hoop nonsens die ik nu even samenvat om geen te groot beroep op uw uithoudingsvermogen te hoeven doen. Enfin. Kortom. Het komt hierop neer. Dit was een regeringsmededeling en alles is goed. Als er reden was tot de geringste ongerustheid of paniek zou u het nu horen.

(pauze.)

Ziet u wel. U hoort niets. Alles is dus goed. Alles blijft bij het oude. Maar vraagt u toch even na bij de burens waar de atoomschuilkelder zich bevindt, hoor. Voor alle zekerheid. Je weet maar nooit. Tot ziens dan maar. En goede moed. Alles is goed.»

(na weer enig gekraak gaat het lichtje in de radio uit. er komt vreemd licht, de schilder komt binnen in een zelfgemaakt ruimtepak, hij loopt en beweegt 'als in een droom', er is muziek op de achtergrond.)

de schilder

Ik zweef. Ik slaap. Ik droom. In de oneindige ruimte zweef ik. Enkel nagejaagd door wat satellieten en raketten. Melkwegnevels en zwarte gaten. Of bewegen die niet. Niets stuit mij in mijn vlucht. Ik ben eeuwig en eindeloos. Met geduldige blik kijk ik neer op de aarde. Alle beslommeringen, driften en gevoelens zijn van me afgevallen. Ik ben gewichtloos en vrij. Ik adem, ik leef. Warmte of koude heeft op mij geen vat. Ik existeer. Schiet me nu plots te binnen. Hier is niemand. Hier is iedereen.

(achter hem is binnengekomen: een pygmee, compleet met schild en speer, hij heeft het olifantje mee. hij beweegt gewoon.)

de pygmee

Ik ben hier ook nog.

de schilder

Dag meneer.

de pygmee

Ik ben geen meneer. Ik ben een pygmee. En dit is mijn olifantje Bimbo.

de schilder

Bambo ?

de pygmee

Bimbo. Met de i van uilskuiken.

de schilder

Uilskuiken is niet met i.

de pygmee

Uilskuiken is wel met i. U i l s k u i k e n . U moet niet denken dat ik het ben.

de schilder

Dat u wat bent?

de pygmee

Een uilskuiken, uilskuiken. Ik heb leren spellen bij de missionarissen.
M i s s i o n a r i s s e n . Ziet u wel.

de schilder

U moet de mensen niet zo beledigen. Ik ben een astronaut. Ik ben gewichtloos en vrij.
Kijkt u trouwens maar naar uzelf. U bent wit, net als ik. En flink opgeschoten voor een pygmee.

de pygmee

Dat komt door het melkpoeder, dat u ons blijft sturen. Melkpoeder, melkpoeder en nog eens melkpoeder. We verbleken en groeien zienderogen. Door uw schuld. Vroeger aten we maniok. Hm lekker. Net als iedereen. Binnenkort zullen er in Afrika alleen nog Watutsis rondlopen. Door uw schuld.

de schilder

Wat?

de pygmee

Utsis. Watutsis. Van die lange zwartjes. Maar we zullen het u vergelden. Wacht u maar. Uw tijd komt nog. In het jaar tweeduizend zal drievierde van de wereldbevolking in ontwikkelingslanden wonen. Spitstechnologie of geen spitstechnologie.

de schilder

Ik heb u toch nooit melkpoeder gestuurd. Ik kan het toch niet helpen.

de pygmee

Dat kunt u wel als u ons geen melkpoeder meer stuurt. Hoort u. Geen melkpoeder. Het komt ons de strot uit, uw melkpoeder. We hebben er genoeg van. We willen terug klein worden en zwart. Klein en zwart is de toekomst. Ik heb nog een boodschap voor u. Of dacht u dat ik Bimbo moest uitlaten ?

de schilder

Een boodschap. Van wie.

de pygmee

Van de derde wereld, zoals u dat noemt.

de schilder

Oho.

de pygmee

In het pygmees gesteld. Ik zeg ze u uit het hoofd. Boena wakka loeloe zemma zemma. Ziezo. Nu moet ik weg. De oude tovenaer wacht op mij. Hij drijft mijn raket van palmbladen aan met oude toverspreuken, moet u weten.

de schilder

Wilt u de boodschap nog even herhalen.

de pygmee

Vlug dan. Boena wakka loeloe zemma zemma.

de schilder

Het eerste woordje begrijp ik niet goed.

de pygmee

Ik zie het al. U praat geen pygmees.

de schilder

Gebrekk aan oefening, begrijpt u. Je komt zo zelden iemand tegen die het spreekt.

de pygmee

Zie je, Bimbo. Meneer spreekt geen pygmees. Ik zal het voor meneer moeten vertalen. In onze taal is het een spreekwoord, meneer. Het zegt: witte mensen dromen niet.

de schilder

Witte mensen dromen wel. Ik droom. Op dit eigenste moment droom ik. Dat is toch het beste bewijs. Ik begrijp het niet.

de pygmee

Meneer begrijpt het niet, Bimbo.

de schilder

Maar legt u het dan even uit. Blijft u nog even.

de pygmee

Kom Bimbo. Met meneer valt niet te praten.

(hij gaat.)

de pygmee

Verbeelding, dat is uw probleem. En denkt u aan het melkpoeder.

de schilder

Verbeelding. Ik heb een boel verbeelding. Een heleboel verbeelding. Pure wartaal. Hersenvliesontsteking door het overdadig eten van bananen en rauwe aap. Zo simpel ligt het. Een raket van palmbladen. Onzin. Gewoon onzin. Ik ben gewichtloos. Ik ben vrij. Ik ben een astronaut.

(het buurmeisje komt binnen, ze is verkleed in playboy bunny, bij haar is een man, die in kerstboom is verkleed.)

het buurmeisje

Hello. I am a genuine Playboy bunny. My name is Harriet. That's short for Henrietta.

de schilder

Hello Harriet. Was me dat even schrikken.

het buurmeisje

And this is my fiancée. His name is Kerstmanboom. He is from Dutch origin.

de schilder

Harriet, please. Do you speak Dutch ?

het buurmeisje

Genuine Playboy bunnies spreken alle talen van de wereld. Francis.

de schilder

Francis ?

het buurmeisje

Ja, Francis. Francois is te moeilijk om uit te spreken voor een Amerikaans meisje van naast de deur. En ik ben een Amerikaans meisje van naast de deur. Ik ben met mijn verloofde onderweg. Ik ben dol op mijn verloofde. Hij is sterk en sportief en erg rijk. Hij heeft veel gevoel voor romantiek.

Heb jij veel gevoel voor romantiek, Francis ?

de schilder

Dat weet ik eigenlijk niet. Ik heb er nooit zo bij stilgestaan. Maar ik denk het wel. Ik ben er bijna zeker van. Misschien heb ik nooit de juiste vrouw ontmoet.

het buurmeisje

Dat is spijtig, Francis. Want wat is mooier dan de veilige intimiteit met de juiste man of de juiste vrouw.

de schilder

Ja. Nee. Misschien is een schilderij maken ook wel iets. Kunst. De schilderkunst, Harriet.

het buurmeisje

Ik hou van kunst maar romantiek is belangrijker. Ik stel mij even voor. Ik hou van tonijnsla, zeevruchten, vanille-ijs en chinees voedsel. Mijn hobby's zijn frisbee, paardrijden, tennis en volleybal. Mijn favoriete film is 'The Sound of Music'. Ik zou graag in Rome wonen. Mijn geheime fantasietje is op een luchtmatras in het midden van de oceaan dobberen. Maar wel met zijn tweetjes. Mijn ambitie is het geluk en altijd een goeie man aan mijn rand. Kant. Mijn maten zijn 34-24 en 35 duimen. Ik ben 5 voeten en 6 groot. Ik weeg 105 ponden. Mijn teken is de Maagd en ik ben geboren op 11-2-65. Ik val voor kusjes achter de oren, strakzittende Levis-jeans en blauwe ogen. Wat ik niet verdraag zijn mannen met lange haren, plastic schoenen en rijke mannen die weten dat ze rijk zijn. Zo. Wat denk je Francis ?

de schilder

Prima. Prachtig. Een model zou ik zeggen. Is dat een konijnstaartje. Vanachter?

het buurmeisje

Ondeugende jongen.

de schilder

Plet is niets. Het komt bij mijn werk van pas, dat ik die dingen weet.

(kerstmanboom gromt even.)

de schilder

Jullie zijn dus op doorreis. Onderweg, zei je.

het buurmeisje

Mijn verloofde en ik reizen naar Novosibirsk. Daar zullen we samen de eerste Playboy Mansion Club achter het Ijzeren Gordijn oprichten. Wintersport en ski. Het is een

gebaar van vrede en solidariteit. Geheel gesponsord door Amerikaanse firma 's. Daar mag ik de namen niet van verklappen. Als onze zoon geboren wordt, zullen wij hem Iwan noemen. Het is een gebaar

de schilder

Van vrede en solidariteit.

het buurmeisje

Van vrede en solidariteit. Je begint het te snappen, Francis.

de schilder

Ik doe mijn best. Ik doe mijn best.

het buurmeisje

Als wij voortmaken, wonen er binnenkort meer Amerikanen in de Sovjetunie dan in Amerika. Dan is er geen oorlog meer, Francis. Alleen nog vrede en romantiek. En solidariteit.

de schilder

Ik begrijp het. Ik zie het. Jaja.

(kerstmanboom gromt eventjes.)

het buurmeisje.

Mijn verloofde en ik moeten maar eens opstappen. Bij wijze van spreken, dat is. Wij hebben nog een lange reis voor de boeg. Het was aangenaam kennismaken, Francis. Blijf je best doen. Ik hou mijn vingers gekruist. Veel succes, Francis ...

(ze verdwijnt met kerstmanboom na nog een knipoogje, het wordt plots heel donker, het normale licht gaat weer aan. de schilder ligt op een bank te slapen, nog verkleed, de vrouw/vriend komt binnen met een groot, onregelmatig pak.)

de vriend/vrouw

Joehoe. Joehoe. Waar ben je ? Waar zit je ?

(kijkt over het pak heen.)

de vrouw/vriend

Waar lig je, is het dus. Een gepaste aankoop. Net op tijd, voor hij permanent aan slaapziekte lijdt. Joehoe! Joehoe!

de schilder

Huh. Wat. Huh.

de vriend/vrouw

Ik heb iets voor je gekocht. Het zal je plezier doen. Maak het open. Of wil je eerst een glaasje water.

de schilder

Ik heb diep geslapen.

de vrouw/vriend

In plaats van te werken.

de schilder

Ik heb veel gedroomd.

de vriend/vrouw

Ook in plaats van te werken.

de schilder

Het is werken. Ik heb van mijn werk gedroomd. Er was een witte neger met een konijnstaart en een kerstboom, die in Siberië wilde gaan skiën. Hij was dol op chinees eten en hij speelde graag petanque. Ik geloof dat hij Iwan heette.

de vrouw/vriend

Ik heb besloten niet meer naar je te luisteren. Ik luister niet meer, hoor je. Wat een onzin. En van je theorie, dat je je schilderij bij elkaar droomt terwijl je slaapt, geloof ik niets meer. Je lijkt wel gestoken door de tse-tse vlieg, de laatste tijd. En kijk me niet zo aan, je weet best wat een tsee-tsee vlieg is.

de schilder

Daar krijg je malaria van. Of niet?

de vriend/vrouw

Dat is een mug. Malaria is een mug.

de schilder

Oho.

de vrouw/vriend

Maar dat heeft allemaal niet het minste belang. Maak je het pak nu open of niet?

de schilder

Wat zit erin ?

de vriend/vrouw

Eerst openmaken.

de schilder

Eerst zeggen.

de vrouw/vriend

Dat had ik kunnen verwachten. Goed dan. Ik heb bij 'het fleurig palet' alles gekocht wat de amateurschilder nodig heeft om zijn eerste schilderij te maken. Het is een kado. Van mij aan jou. Met andere woorden, ik ben je kinderachtigheden beu.

de schilder

Is er melkpoeder bij?

de vriend/vrouw

Stel mijn geduld niet te zeer op de proef, Francois. Of Gustaaf. Of Alfons.

de schilder

Francis.

de vrouw/vriend

Wat zeg je ?

de schilder

Ik moet Francis heten. Dat hebben ze gezegd. In de droom, begrijp je. En ik wil met melkpoeder schilderen. Dat is me duidelijk gezegd. Melkpoeder is de toekomst. De toekomst van de kunst in het westen is het melkpoeder. Meer melkpoeder. Melkpoeder en nog eens melkpoeder. Het is gezond. En niet duur. Er is niet zoveel vraag meer naar. Alles is me klaar en duidelijk geworden. Ik wil meteen beginnen.

de vriend/vrouw

Je wil meteen beginnen?

de schilder

Jawel.

de vrouw/vriend

Meteen.

de schilder

Meteen. Ik moet alleen nog een oplossing vinden voor de kleuren. Ik wil met alle kleuren schilderen. Ik ben erg gevoelig voor kleur. En melkpoeder is wit. Of geelachtig. Lichtjes geel. Enfin. Dat lossen we wel op. Ik barst van de werklust.

de vriend/vrouw

Je barst van de werklust. Typisch.

de schilder

Probeer niet me tegen te houden. Dat kan niets of niemand. Ik heb een zending. Een missie. Van boven.

de vrouw/vriend

Van waar boven, als ik vragen mag.

de schilder

Van in de ruimte, boven. In het heelal. In mijn droom was ik een astronaut. En nu wil ik een schilderij maken. Ik zie het zo voor me. De titel is 'tegenvoeters'. 'Tegenvoeters'. Dat is symbolisch, begrijp je. Het schilderij vertolkt de wil tot vrede en solidariteit van alle mensen. Symbolisch. Symbolisch! En wat staat erop? Wat staat erop, denk je. Een wit konijn dat een pijp rookt. Dat laatste is een knipoogje naar de kunstgeschiedenis.

de vriend/vrouw

Je wil een wit konijn schilderen.

de schilder

Tegenvoeters. Aha. Tegenvoeters. Geen gewoon wit konijn, namelijk. Geen banaal, gekromd konijn. Een Australisch wit konijn. Het is een speciaal ras. Met grijze pootjes en een grijze staart. Ze hebben rode oogjes. Rode oogjes, begrijp je. Tegenvoeters. Australië. En wat doe je met de kernproeven op de archipel? Konijnen zijn trouwens grote paddestoeltjes-eters. Paddestoel, begrijp je. Het rookt een pijp en zit in het gras. Groen. Een basiskleur. Naast het konijn schilder ik een klaproos. De klap-roos. Rood. Aha. Nog een basiskleur. Het wordt geen schilderij. Geen banaal, gekromd schilderij. Het wordt het testament van deze beschaving, zie je. Het zal de mensen aan het nadenken zetten. Ze tot inkeer laten komen. Ze zullen zich bezinnen. En eindelijk zal de wereld grondig en definitief veranderen. Evolutie. Revolutie. Daar ging het toch om in de kunst.

de vrouw/vriend

Je wil de wereld veranderen met een wit konijn dat in het gras zit naast een klaproos.

de schilder

Ik zal de wereld veranderen met een wit konijn dat in het gras zit naast een klaproos.

de vriend/vrouw

En dat een pijp rookt.

de schilder

Waar rook is, is vuur. De wereldbrand. Aha. Symbolisch. Nu mag gebeuren wat wil. Ik begin er meteen aan. Melkpoeder. Waar is het melkpoeder.

(het licht gaat uit en er volgt een enorme flits, de radio licht op maar er is enkel geruis te horen, het blijft donker.)

de schilder

De stoppen slaan door maar ik heb energie voor twee. Ik begin nu. Licht of geen licht.

(het buurmeisje komt binnen, gehaast, ze heeft een zaklamp bij.)

de schilder

Hello Harriet.

de vrouw/vriend

Wat zeg je.

het buurmeisje

De bom. Ze is gevallen. De atoom of de neutronen dat weet ik niet. Dat hebben we nog niet geleerd op school.

de schilder

Val me niet lastig. Het maakt me niet uit. Ik wil het niet horen. Het enige wat ik wil is schilderen.

de vriend/vrouw

Wat heb je gezien. Is het erg?

het buurmeisje

Nee. Het is al voorbij, denk ik. Op straat is er spektakel. De mensen lopen allemaal dooreen.

de schilder

Door elkaar.

het buurmeisje

Allemaal door elkaar. Met hun armen naar boven. Ze roepen. Maar verder Is er niets te zien. Ik moet weg. Ik ga kijken. Het is spannend. Komen jullie?

de vrouw/vriend

Hij wil een schilderij maken.

de schilder

Ik wil een schilderij maken.